

BIJZONDERE OVEREENKOMSTEN IN KORT BESTEK

RECHT IN KORT BESTEK

Bernard Tilleman
Gewoon Hoogleraar KU Leuven/KULAK
Prodecaan Rechtsfaculteit KU Leuven

Alain Laurent Verbeke
Gewoon Hoogleraar KU Leuven
Visiting Professor of Law Harvard
Professor of Law in Lissabon en Tilburg
Advocaat aan de balies van Brussel en West-Vlaanderen

EDITORS

Instituut voor Contractenrecht
KU Leuven – KULAK

Intersentia

www.intersentia.be
www.law.kuleuven.be/contracts

Nr. 2

Bijzondere overeenkomsten in kort bestek

Alain Laurent VERBEKE
Bernard TILLEMAN

Kwinten DEWAELE
Michael THIELENS
Nicolas VAN DAMME
Frederik VAN DEN ABEELE

2020

Negende herziene uitgave

 INTERSENTIA

Antwerpen – Gent – Cambridge

RECHT IN KORT BESTEK

- Nr. 1 – Alain Verbeke, *Belgisch erfrecht in kort bestek*, 2003, tweede herziene uitgave
Nr. 2 – Alain Laurent Verbeke en Bernard Tilleman (eds.), *Bijzondere overeenkomsten in kort bestek*, 2020, negende herziene uitgave
Nr. 3 – Frederik Swennen, *Personenrecht in kort bestek*, 2008
Nr. 4 – Frederik Swennen, *Gezins- en familierecht in kort bestek*, 2008
Nr. 5 – Bart De Smet, *Jeugdbeschermingsrecht in kort bestek*, 2005
Nr. 6 – Yves Montangie (ed.), *Mededingingsrecht in kort bestek*, 2006
Nr. 7 – Jan Wouters, *Internationaal recht in kort bestek*, 2020, derde herziene editie
Nr. 8 – Vincent Sagaert, Bernard Tilleman en Alain Laurent Verbeke (eds.), *Vermogensrecht in kort bestek. Goederen- en bijzondere overeenkomstenrecht*, 2020, zesde herziene uitgave
Nr. 9 – Herman De Cnijf en Luc Maes (eds.), *Belastingrecht in kort bestek*, 2011
Nr. 10 – Bernard Vanheusden en Geert Van Hoorick, *Milieurecht in kort bestek*, 2016, tweede herziene uitgave

Bijzondere overeenkomsten in kort bestek. Negende editie
Alain Laurent Verbeke, Bernard Tilleman, Kwinten Dewaele, Michael Thielens, Nicolas Van Damme en Frederik Van den Abeele

© 2020 Lefebvre Sarrut Belgium NV
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1293-6
D/2020/7849/161
NUR 822
Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV
Lay-out: Crius Group, Hulshout
Omslagontwerp: Danny Juchtmans – www.dsigngraphics.be
Omslagillustratie: © Pressmaster / Shutterstock

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

BEKNOPTE INHOUD

<i>Over de reeks Recht in Kort Bestek</i>	vii
<i>Woord vooraf</i>	ix
<i>Inleiding</i>	xi
<i>Inhoud</i>	xvii
DEEL I.	
OVEREENKOMSTEN INZAKE OVERDRACHT VAN EIGENDOM	1
Hoofdstuk 1. Koop	3
Hoofdstuk 2. Kanscontracten	91
Hoofdstuk 3. Dading	105
Oefeningen deel I	115
DEEL II.	
OVEREENKOMSTEN INZAKE GENOT VAN EIGENDOM	123
Hoofdstuk 1. Huur	125
Hoofdstuk 2. Lening	217
Oefeningen deel II	229
DEEL III.	
DIENSTENOVEREENKOMSTEN	235
Inleiding	237
Hoofdstuk 1. Aanneming	239
Hoofdstuk 2. Bewaargeving	291
Hoofdstuk 3. Lastgeving	301
Oefeningen deel III	313
Oefening delen I, II en III	321

OVER DE REEKS RECHT IN KORT BESTEK

Eind november 2002 verscheen bij Intersentia het boek *Belgisch erfrecht in kort bestek*. Hierin werd getracht om op beknopte wijze voor de niet-gespecialiseerde professional de krachtlijnen te schetsen van het Belgische familiaal vermogensrecht, in het bijzonder het erfrecht en het huwelijksvermogensrecht. De formule bleek te beantwoorden aan een grote belangstelling, zodat reeds in juni 2003 een tweede herziene uitgave van dit boek verscheen.

Aldus groeide de idee om het concept uit te breiden naar andere vakgebieden. De reeks *Recht in kort bestek* was geboren. De essentie van de reeks bestaat erin dat een analyse wordt geboden van een bepaald vakgebied, ruim of eng gedefinieerd, op een beknopte maar toch inzichtelijke en ook praktijkrelevante wijze. De doelgroep is de niet-gespecialiseerde professional die wil kennismaken met de belangrijke krachtlijnen en principes in de materie. Voetnoten en bibliografie blijven daarom zeer beperkt. Daarom is dit concept “In kort bestek” ook uitermate geschikt als cursusmateriaal voor studenten.

De reeks staat open voor alle juridische disciplines. Het bindmiddel van de reeks en het vergelijkbare kenmerk van alle boeken die erin verschijnen, is het streven naar het “inzicht vanuit de basics”. Dit is de ambitie: met vlot geschreven boeken een analyse bieden van de belangrijke principes, de basisregels, zodat men hopelijk beter en praktisch inzicht verwerft.

Editors van de reeks *Recht in kort bestek* zijn de professoren Bernard Tilleman en Alain Laurent Verbeke.

WOORD VOORAF

Dit boek is het tweede nummer in de reeks *Recht in kort bestek*. Na de eerste editie in 2004, geschreven door A.L. Verbeke, verschenen in 2005 en 2006, geschreven door B. Tilleman & A.L. Verbeke, een tweede en een derde editie. Deze edities waren niet alleen geactualiseerd, maar ook voorzien van een meer uitvoerige structuur, en fors uitgebreid.

In 2007 werd door A.L. Verbeke met een vierde editie teruggekeerd naar het concept en de structuur van de eerste editie. Beknoper, minder uitvoerig, ten volle “in kort bestek”. De meer uitgebreide analyse van de bijzondere overeenkomsten, die in de tweede en derde editie was vervat, kan de lezer sindsdien geactualiseerd en geïntegreerd, terugvinden in het boek *Vermogensrecht in kort bestek. Goederen- en bijzondere overeenkomstenrecht*, geschreven door V. Sagaert, B. Tilleman & A.L. Verbeke, eerste editie in 2007, en een kersverse up-to-date zesde editie, zopas verschenen in 2020, met daarin ook al de verwerking van het nieuwe goederenrecht.

Aldus is ook in deze negende herziene editie de kaart getrokken van de eenvoudige basis. Alleen de hoofdprincipes komen aan bod. Details zijn weggelaten. Er zijn geen voetnoten. Wel is bij de aanhef van bepaalde onderdelen een beknopte bibliografie opgenomen met verwijzingen die nuttig kunnen zijn voor wie zich verder in de materie wil verdiepen. Ten behoeve van de studenten is er niet alleen een beknopte, maar ook een uitgebreide gedetailleerde inhoudsopgave opgenomen. Inzicht ontstaat en groeit niet enkel door goed de *basic principles* te begrijpen, maar ook door deze scherp in een structuur te kunnen situeren en aldus permanent verbanden te leggen.

Na elk van de drie delen vindt de lezer een aantal oefeningen. Zij bieden de kans om de kennis en het praktische assimilatievermogen van de leerstof te testen. Om de methode te illustreren, geven wij bij enkele oefeningen ook een voorbeeld van oplossing.

Maar dit boek is niet enkel bedoeld voor studenten bijzondere overeenkomstenrecht aan de universiteit of hogeschool. Geheel in de lijn van het concept van de reeks *Recht in kort bestek* wil het de basisregels van de belangrijkste bijzondere overeenkomsten in het Belgische recht toelichten voor elke professional die niet gespecialiseerd is in het contractenrecht, maar er toch af en toe mee te maken heeft, of gewoon een en ander wil opfrisen. Aldus hopen we dat dit boek ook zijn weg zal vinden naar de talloze advocaten, notarissen, gerechtsdeurwaarders, magistraten, bedrijfsjuristen en zovele anderen die dagelijks bezig zijn met het recht.

Deze editie 2020 is opnieuw tot stand gebracht samen met medewerkers van het Instituut Contractenrecht aan de KU Leuven: Kwinten Dewaele, Michael Thielens, Nicolas Van Damme en Frederik Van den Abeele. Wij danken hen voor hun onverdroten inzet en enthousiasme, kritische zin en scherpzinnigheid. Het is een plezier met hen te werken.

Tot slot ook dank aan de uitgever, in de figuur van Kris Moeremans, die altijd weer bereid is om ons ongeduld zonder verpinken te ondergaan.

Prof. dr. Alain Laurent Verbeke en prof. dr. Bernard Tilleman
september 2020

INLEIDING

Structuur

In het eerste deel worden de bijzondere overeenkomsten besproken die strekken tot de *overdracht van eigendom*. Hier worden koop, kanscontracten, cessie, effectisering, factoring, concessie en alleenverkoop bekeken. Tevens wordt aandacht besteed aan vaststellingsovereenkomsten en meer bepaald de *dading*.

In deel twee komen de bijzondere overeenkomsten aan bod die betrekking hebben op het *genot van eigendom*. Hier worden huur en lening behandeld.

Het derde deel bespreekt *dienstenovereenkomsten*, met name aanneming, bewaargaving en sekwestering en lastgeving.

Aldus worden niet alle bijzondere overeenkomsten besproken. Aan pacht bijvoorbeeld wordt geen aandacht besteed (zie verder). Overeenkomsten die deel uitmaken van op zichzelf staande vakgebieden worden evenmin toegelicht. Zo bijvoorbeeld de arbeidsovereenkomst, de verzekeringsovereenkomst, het vennootschapscontract, het huwelijkscontract en de schenking, de borgstelling, inpandgeving en hypotheek.

Benoemde, onbenoemde en gemengde overeenkomsten

De klassieke opdeling van een cursus Bijzondere Overeenkomsten volgens benoemde en onbenoemde overeenkomsten wordt verlaten. Dit belet niet dat het nuttig is dit onderscheid voor ogen te houden.

In het vak Bijzondere Overeenkomsten wordt via de bespreking van specifieke contracten voortgebouwd op de algemene regels over hoe overeenkomsten geldig tot stand komen, welke de gevolgen zijn van een overeenkomst en hoe aan deze gevolgen een einde komt. Deze principes zijn uitvoerig bestudeerd in het vak Verbintenissenrecht. Het verbintenissenrecht vormt de basis en kern van de vorming tot jurist. Elke student zou dan ook ieder jaar opnieuw zijn cursus verbintenissenrecht moeten herhalen en opfrissen.

Benoemd

Een aantal bijzondere contracten worden in het BW uitdrukkelijk en vrij uitvoerig geregeld. Dat zijn benoemde contracten. Klassiekers zijn koop, huur en lening. Benoemde overeenkomsten bieden een uitgewerkt kader van regels. Dit biedt rechtszekerheid en eenvormigheid in het rechtsverkeer. Partijen kunnen daarop terugvallen en moeten niet

alles in detail uitwerken. Nochtans is dit wettelijke raamwerk grotendeels aanvullend recht. Partijen kunnen in beginsel van de regels uit het BW afwijken en andere regelingen treffen.

Vanuit de filosofie van het oud Burgerlijk Wetboek is het eerder uitzonderlijk dat er in deze materie dwingende regels zijn, waar de contractvrijheid niet kan aan tornen. Dit aanvullende karakter van de rechtsregels biedt vele mogelijkheden aan de sterkste contractant om zijn wil op te dringen. In de praktijk wordt daar dan ook gretig gebruik van gemaakt. Vanuit het perspectief van de consumentenbescherming worden meer en meer dwingende regels opgelegd, zodat ook in het contractenrecht, via bijzondere wetgeving, een tendens in de richting van meer dwingend recht en minder contractuele autonomie kan worden vastgesteld.

Onbenoemd

Een aantal andere contractvormen zijn gegroeid uit de praktijk en worden onbenoemde contracten genoemd. Hiervan is geen wettelijke regeling terug te vinden, niet in het BW en vaak ook niet in andere bijzondere wetgeving, hoewel meer en meer voorstellen van wetgeving op dat gebied op tafel komen te liggen. Denk aan factoring en franchising. De lijst is veel langer dan dat, want de creativiteit van de praktijk is groot en gevarieerd. Het is van belang een richtlijn voor ogen te hebben betreffende de regels van toepassing op onbenoemde overeenkomsten.

Vooreerst zijn ook deze contracten onderworpen aan het algemeen verbintenissenrecht. Aldus zijn onder meer van toepassing: de regels over het ontstaan van verbintenissen (toestemming, bekwaamheid, voorwerp, oorzaak), de regels over de gevolgen van de overeenkomsten (uitvoering te goeder trouw, risicoleer, interpretatie), de regels over de modaliteiten van de verbintenissen (voorwaarde, termijn, hoofdelijkheid), de regels over het tenietgaan van verbintenissen, de regels inzake bewijs. Vaak kunnen de wettelijke bepalingen van benoemde overeenkomsten als een analogieregel worden toegepast op vergelijkbare onbenoemde contracten. Zo zal in een licentieovereenkomst nuttig gebruik worden gemaakt van basisprincipes uit het huurrecht.

Gemengd

De realiteit is altijd vindingrijker dan de fictie. In de praktijk vinden wij daarom ook vaak contractvormen waarbij wij het moeilijk hebben om die mooi in één vakje onder te brengen. Zij lijken van alles wat te hebben. Het zijn gemengde contracten waarin wij elementen van meerdere benoemde contracten kunnen onderscheiden en die toch op zichzelf een juridische eenheid uitmaken. Zo een gemengd contract is eigenlijk een onbenoemd contract, een kind van meerdere benoemde contracten. Denk aan het reiscontract tussen een toerist en een reisbureau. Wij vinden hierin sporen terug van aan-neming van werk (vervoer, rondleidingen), lastgeving (reserveren van hotelkamers),

bewaargeving (bagage) enz. Ook hier is het essentieel om een idee te hebben over de toe te passen regels.

Verschillende benaderingen zijn denkbaar. Je zou naast het algemeen verbintenissenrecht een aantal eigen regels kunnen toepassen, een *sui generis*-benadering waar juristen vaak dol op zijn. Je zou ook kunnen kiezen voor een cumul of combinatie van alle regels uit alle contracten waarvan aspecten in de mengvorm verschijnen. Erg praktisch lijkt dit niet, zeker als een en ander met elkaar in conflict komt.

Te verkiezen is de absorptietheorie of de zogenaamde “sponsbenadering”. Naast het algemene verbintenissenrecht zijn de regels van het meest dominante contracttype van toepassing. Dit functioneert als een spons die alles opzuigt. Hierbij kan het wel even moeilijk zijn om te bepalen welk type dominant is, maar uiteindelijk is dat een kwestie van knopen doorhakken, en dat moet een jurist permanent doen. Het zal in geval van twijfel of betwisting de rechter zijn die deze taak op zich neemt.

Ocharme, de consument

Hierboven meldden wij reeds de flankaanvallen op de contractvrijheid in het overeenkomstenrecht vanuit consumentenbescherming. Contractuele autonomie is ongetwijfeld in vele gevallen meer theorie dan werkelijkheid. Standaardovereenkomsten en standaardvoorwaarden worden door de sterke economische partij, de producent of leverancier, de verhuurder, de bankier, opgelegd aan de klant of consument. Negotiëren en discussiëren, aanpassen en verfijnen, dat is allemaal niet aan de orde. De klant moet het contract nemen zoals het is. Het is buigen of barsten. Hierbij moet men zich goed realiseren dat het vaak zelfs niet een kwestie is van niet mogen discussiëren over de inhoud van het voorgestelde contract, maar veeleer van niet kunnen. De meeste mensen zijn helemaal niet vertrouwd met al die juridische fratsen en bijhorend jargon, of nemen er de tijd niet voor door hun vele drukke activiteiten, en zien er ook het nut niet van in om geld uit te geven aan een raadsman die het contract voor hen zou kunnen door nemen en versterken, of hebben eenvoudig de middelen niet om een dergelijke juridische bijstand te betalen.

Het is voor elke student van het recht van wezenlijk belang om goed in te zien hoe de theoretische principes van ons rechtssysteem zich in de praktijk maar al te vaak stukrijden op de praktische obstakels van het gelijk krijgen. Bewijsproblemen, procedurekwesties, veel tijd- en energieverlies, en bovenal de noodzaak om gedurende een voldoende lange periode een bekwame raadsman te kunnen betalen. Daar situeert zich de werkelijke achillespees van ons systeem: de kostprijs voor deskundige juridische begeleiding voor een voldoende lange tijd is zo hoog dat dit enkel is weggelegd voor de meer gefortuineerde burger die op die manier de minder welstellende medeburger uitrageert.

De wetgever, Belgisch en Europees, probeert aan dit euvel wat te doen door op de ballon van de contractvrijheid te gaan zitten. Deze wordt langs verschillende kanten zodanig verpletterd dat hij stilaan leegloopt. Dwingend recht wordt dan ook in het contractenrecht meer en meer determinerend.

Pacht

Een goed voorbeeld daarvan is het pachtcontract. Om allerlei redenen is de overheid van mening dat de pachter moet worden beschermd. De balans is echter zo ver doorgeslagen dat er eigenlijk van een contract bijna geen sprake meer is. Er is een strikte en zeer formele wettelijke regeling, die wij voor het overige niet bestuderen.

De student van een basisvak contractenrecht moet enkel weten dat er een Pachtwet bestaat die van toepassing is op de huur van onroerende goederen die hetzij vanaf de ingenottreding van de pachter, hetzij krachtens een overeenkomst tussen partijen in de loop van de pachtijd, hoofdzakelijk worden gebruikt voor een landbouwbedrijf. In dergelijk geval is het bingo. Weet dan dat bij om het even wat je wil doen of overwegen, je rekening zal moeten houden met tal van beschermende bepalingen in het voordeel van de pachter, zoals bv. een wettelijke hypotheek of een recht van voorkoop.

Huur

In aansluiting op de overbescherming van de pachter is in de loop der jaren ook in het algemene huurrecht meer en meer een dwingende bescherming van de huurder binnen gesloten. Dat was al vele jaren zo met de regeling van handelshuur, omdat de handelaar die in een gehuurd pand een handelszaak uitbaat, daar niet zomaar kan worden uitgezet ter vrijwaring van zijn “fonds de commerce”. Met de problemen inzake huisvesting en het benadrukken van het recht op waardig wonen van elke burger is er sinds de jaren tachtig een toenemende druk waar te nemen ter bescherming van de huurder die een woning of appartement huurt als hoofdverblijfplaats.

De Woninghuurwet van 20 februari 1991 en de wijzigingen daaraan door de wet van 13 april 1997, en later nog in het voorjaar 2007, hebben een gebetonneerd huurregime vormgegeven. De huurder geniet een verregaande bescherming. Tal van dwingende regels leggen de contractvrijheid van de verhuurder aan banden. Ook hier kan wel eens de indruk ontstaan dat de balans wat is doorgeslagen in de richting van de huurder. Niet elke verhuurder is een gemene haai die erop uit is de huurder als een citroen uit te persen. Ook de eenvoudige arbeider die van zijn ouders een werkmanshuisje heeft geërfd dat hij nu probeert te verhuren, is een verhuurder. Terecht is ooit door een notaris opgemerkt dat het gemakkelijker is om van je vrouw af te geraken dan van je huurder. Dat verschil is nog flagranter geworden met de sinds begin 2000 geldende regeling van de wettelijke samenwoning: een dergelijk partnership wordt simpelweg opgezegd bij eenzijdige schriftelijke verklaring bij de ambtenaar van de burgerlijke stand (art. 1476, § 2 BW).

WER

Daarnaast hebben de Boeken VI, VII en XIV van het Wetboek van economisch recht een fundamentele invloed op tal van bijzondere overeenkomsten, die onder het toepassingsgebied van dit wetboek vallen.

Artikel VI.84 WER geeft aan de rechter de mogelijkheid om de nietigheid uit te spreken van alle bedingen die, alleen of in samenhang met andere bedingen in de overeenkomst, een kennelijk onevenwicht scheppen tussen de wederzijdse rechten en verplichtingen van de partijen. Dit is een catch-all blanco norm die kan tellen. De rechter kan, rekening houdend met de concrete omstandigheden en de algemene economie van het contract, rechtstreeks ingrijpen in de termen van het contract.

Daarenboven vinden wij in deze wet ook nog een lange lijst van bedingen die sowieso verboden zijn. Artikel VI.83 WER sanctioneert als onrechtmatig en bijgevolg nietig een hele waslijst van bedingen of combinaties van bedingen. Verder in dit boek wordt op diverse plaatsen verwezen naar artikel VI.83 WER.

Bibliografie

Bij diverse onderdelen wordt voorafgaand aan de tekst een beknopte bibliografie opgenomen. Daaraan moeten nog een aantal belangrijke algemene werken worden toegevoegd, die in principe niet meer verder in het boek worden herhaald. Het betreft klassiekers zoals De Page, Dekkers (geactualiseerd in Dekkers-Verbeke, *Handboek Burgerlijk Recht III*, Antwerpen, Intersentia, 2007), Laurent, Kluyckens, *Les Nouvelles, RPDB, Répertoire Notarial* en de losbladige *Commentaar Bijzondere Overeenkomsten*, Antwerpen, Kluwer.

Verder verschijnen er sinds decennia belangrijke periodieke overzichten van rechtspraak in het *TPR* en de *RCJB* en zijn er ook overzichten van rechtspraak in de *Dossiers du Journal des Tribunaux*, Brussel, Larcier.

INHOUD

<i>Beknopte inhoud</i>	v
<i>Over de reeks Recht in Kort Bestek</i>	vii
<i>Woord vooraf</i>	ix
<i>Inleiding</i>	xi

DEEL I

OVEREENKOMSTEN INZAKE OVERDRACHT VAN EIGENDOM.....	1

Hoofdstuk 1

Koop	3

§ 1. Kenmerken.....	3
1. Eigendomsoverdracht.....	4
Verkoop van andermans zaak.....	4
Formaliteiten voor eigendomsoverdracht.....	5
Uitstel van eigendomsoverdracht.....	6
Relativiteit van de overeenkomst en tegenwerpbaarheid aan derden.....	6
Eigendomsoverdracht en tegenwerpbaarheid bij verkoop van onroerend goed.....	8
a) Compromis of onderhandse koopakte.....	8
b) Notariële akte.....	10
c) Tegenwerpbaarheid van het eigendomsrecht van de koper.....	11
d) Het flikkermoment.....	12
e) Werkelijke en schijnbare eigenaar.....	13
f) Voorbeeld: dubbele verkoop van onroerend goed (“de stoute verkoper”).....	14
g) Dwang.....	16
h) Geen absolute bescherming.....	16
Eigendomsoverdracht en tegenwerpbaarheid bij verkoop van roerend goed.....	17
a) Dubbele verkoop.....	17
b) Schuldeiser van de verkoper.....	17
c) Weten of behoren te weten.....	18
d) Eigendomsvoorbehoud.....	19
e) Eigendomsvoorbehoud en artikel 69 Pandwet.....	19
Risico.....	20

2.	Geldprijs.....	21
	Schenking.....	21
	Ruil.....	21
	Bepaald of bepaalbaar.....	22
§ 2.	Totstandkoming.....	22
1.	Toestemming – Wilsovereenstemming.....	23
	Onderhandelingen.....	23
	Aanbod.....	23
	Aanvaarding.....	24
	Optieovereenkomst.....	24
	a) Algemeen.....	24
	b) Derden.....	27
	Voorkeurovereenkomst.....	27
	Koop met commandverklaring.....	28
	Koop op proef.....	30
2.	Gebreken in de toestemming.....	30
	Dwaling.....	30
	Bedrog.....	30
	Geweld.....	31
3.	Bekwaamheid.....	31
	Vertegenwoordigers en gerechtsdienaars.....	31
4.	Voorwerp.....	32
	Bestaan.....	32
	In de handel.....	32
	Bepaald of bepaalbaar.....	33
	Sancties.....	33
5.	Vorm.....	33
6.	Bewijs.....	34
7.	Interpretatie.....	34
§ 3.	Verbintenissen van de verkoper.....	34
1.	Levering.....	34
	Conformiteit.....	35
	Staat en hoedanigheid.....	35
	Omvang, hoeveelheid, oppervlakte.....	36
	Toebehoren en opbrengsten.....	36
	Behoud van de zaak tot aan de levering.....	37
	Kosten van levering en kosten van afhaling.....	37
	Hoe gebeurt de levering?.....	38
	Waar gebeurt de levering?.....	38
	Wanneer gebeurt de levering?.....	39
	Sancties.....	39
	a) Algemeen.....	39
	b) Eenzijdige of buitengerechtelijke ontbinding.....	40

2.	Vrijwaring voor uitwinning	41
	Vrijwaring voor eigen daad.	41
	Vrijwaring voor daden van derden	42
	a) Rechtsstoornis.	42
	b) Actuele stoornis	42
	c) Anterioriteit.	43
	d) Wie vrijwaart?	43
	e) Hoe vrijwaren?	43
	f) Exoneratie	44
3.	Vrijwaring voor verborgen gebreken – gemeen recht.	45
	Welk gebrek?	45
	a) Gebrek	45
	b) Verborgen	46
	c) Ernst	47
	d) Anterioriteit.	47
	Hoe vrijwaren?	48
	a) Welke acties?	48
	b) Verkoper te goeder of te kwader trouw.	49
	c) Termijn.	50
	Vergaan van de gebrekkige zaak	51
	Exoneratie	52
	a) Overeenkomst valt niet onder het WER.	52
	b) Verkoper te goeder trouw	52
	c) De verwittigde koper	53
	d) Interpretatiekwesities	54
4.	Vrijwaring voor gebreken – wet consumentenkoop.	56
	Toepassingsgebied	57
	Dwingend.	58
	Aansprakelijkheidsvoorwaarden	58
	a) Conformiteit	58
	b) Anterioriteit.	60
	c) Waarborgtermijn	61
	d) Meldingstermijn	61
	e) Verjaringstermijn.	62
	Remedies	63
	Commerciële garantie	64
5.	Vrijwaring voor gebreken – wet productaansprakelijkheid (WAP).	65
	Toepassingsgebied ratione materiae	66
	Wie is aansprakelijk?	66
	Aansprakelijkheids criterium	67
	Bewijs	68
	Schadevergoeding.	68

Termijn	69
Exoneratie	69
Samenloop	69
§ 4. Verbintenissen van de koper	70
1. Zaak in ontvangst nemen	70
Aanvaarding	70
Bescherming van de verkoper	71
2. Prijs betalen	71
Waar en wanneer?	71
Wat?	72
Schorsing van betaling	73
3. Bescherming van de onbetaalde verkoper	73
Enac	73
Voorrecht	74
Oneigenlijke revindicatie	75
Ontbinding	75
a) Tussen partijen	76
b) Ten aanzien van derden	76
§ 5. Einde	77
1. Beding van wederinkoop	78
2. Vernietiging wegens benadeling	78
Verkoop van onroerend goed	78
Procedure	79
a) Wie?	79
b) Wanneer?	80
c) Bewijs	80
Gevolgen	80
a) Teruggave	81
b) Behoud	81
§ 6. Varia	81
1. Verkoop op afbetaling	82
Consument als slachtoffer	82
Wetboek van economisch recht (WER)	83
Toepassingsgebied	84
Totstandkoming van de kredietovereenkomst	84
Herroepingsrecht	85
2. Verkoop aan een consument	85
Verkoop aan een consument	85
Verkoop op afstand	86
Verkoop buiten de verkooppunten van de onderneming	87
3. Internationale koop	87
Internationaal privaatrecht	88

Uniform kooprecht	88
Incoterms	89
Hoofdstuk 2	
Kanscontracten	91
§ 1. Kenmerken	91
§ 2. Spel en weddenschap	92
§ 3. Lijfrente	93
1. Kenmerken	94
2. Onder bezwarende titel	94
3. Het lijf	96
4. Werkelijke kans op winst en verlies	96
Objectieve zekerheid	97
Overlijden buiten de termijn	98
5. Ontbinding	98
6. Kostcontract	99
§ 4. Tontine, aanwas en terugval	100
1. Tontine	101
2. Aanwas en terugval	102
3. Aleatoir karakter	103
Hoofdstuk 3	
Dading	105
§ 1. Kenmerken	105
1. Vaststellingsovereenkomst en dading	105
2. Dading en andere rechtsfiguren	107
§ 2. Geldigheidsvereisten	108
1. Bekwaamheid	108
2. Toestemming	108
3. Voorwerp	110
§ 3. Vorm en bewijs	111
§ 4. Interpretatie	111
§ 5. Gevolgen	112
Oefeningen deel I	115
Oefening 1	115
Oefening 2	116
Oefening 3	118
Oefening 4	119
Oefening 5	119

Oefening 6.....	119
Oefening 7.....	119
Oefening 8.....	119
Oefening 9.....	120

DEEL II

OVEREENKOMSTEN INZAKE GENOT VAN EIGENDOM	123

Hoofdstuk 1

Huur.....	125

§ 1. Kenmerken.....	125

1. Algemene kenmerken	125
2. Bekwaamheid	126
3. Vormvereisten.....	127
Bijzondere bewijsregel	128
Tegenwerpbaarheid	128
4. Gemene en bijzondere huur	129
Wie krijgt bijzondere bescherming?	129

§ 2. Gemene huur.....	131

1. Verbintenissen van de verhuurder	131
Levering	131
Onderhoud.....	131
Vrijwaring	132
2. Verbintenissen van de huurder	133
Betalen	133
a) Prijs.....	133
b) Indexatie	133
c) Kosten en lasten	134
d) Informatie	135
Gebruiken en onderhouden	135
Teruggeven.....	136
a) Huisgenoten	136
b) Plaatsbeschrijving	137
c) Brand	138
d) Verbouwingen.....	138
3. Beschermingsmechanismen voor de onbetaalde verhuurder.....	139
Voorrecht	139
Volgrecht en beslag tot terugvordering.....	140
Huurwaarborg.....	141
4. Duur	142
Bepaalde duur	142
Onbepaalde duur	143

	Opzegging	143
5.	Einde	144
	In der minne	144
	Wanprestatie	144
	Tenietgaan van het verhuurde goed	144
	Wat niet tot het beëindigen van de huur leidt	145
6.	Onderhuur en overdracht van huur	145
	Toelaatbaarheid	145
	Gevolgen	146
7.	Overdracht van het verhuurde goed zelf	147
	Eerbiedigingsbeding in overdrachtscontract	147
	Vaste datum	148
	Uitzettingsbeding in huurcontract	149
	Geen vaste datum	149
8.	Procesrechtelijke aspecten	150
§ 3.	Woninghuur	151
1.	Toepassingsgebied	152
	Huurder is fysiek persoon	152
	Huurcontract	152
	Hoofdverblijfplaats	153
	Toestemming verhuurder	153
	Contractuele uitsluiting	153
	Wettelijke uitsluiting	154
	Vormvereisten	154
	Gehuwden, wettelijk samenwonenden en feitelijk samenwonenden ...	155
2.	Staat van het verhuurde goed	156
3.	Duur	158
	Principe: negen jaar	159
	a) Vroegtijdige beëindiging door de verhuurder	159
	b) Tegenopzegging door de huurder	161
	c) Vroegtijdige beëindiging door de huurder	161
	Eerste uitzondering: korte contracten van maximum drie jaar	162
	Tweede uitzondering: langer dan negen jaar – Levenslange huur	163
	Verlenging wegens buitengewone omstandigheden	163
	Overlijden	164
4.	Verbintenissen huurder	165
	Prijs, kosten en lasten	165
	Huurwaarborg	167
	Kleine en dringende herstellingen	168
5.	Verbintenissen verhuurder	169
6.	Onderhuur en overdracht van huur	169
	Onderhuur	169

a)	Voorwaarden.....	169
b)	Gevolgen	170
c)	Einde.....	171
	Huuroverdracht.....	171
7.	Overdracht van het verhuurde goed zelf.....	171
8.	Procesrechtelijke aspecten	172
	Vrederechter	172
	Inwerkingtreding	172
§ 4.	Studentenhuur.....	173
1.	Toepassingsgebied	173
	Huur van een goed	173
	Tot huisvesting (maar niet hoofdverblijf) bestemd.....	173
	Van een student.....	175
	Gesloten na 1 januari 2019 (schriftelijk) of lopend (mondeling)	175
	Vormvereisten.....	176
2.	Duur en beëindiging	176
	Vrije maar bepaalde duurbepaling	176
	Beëindiging	177
	Verbod op stilzwijgende wederinhuring.....	178
3.	Verbintenissen van de huurder	178
	Betaling huurprijs.....	178
	Geen brand/waterschadeverzekering	179
	Indexatie en huurprijsherziening.....	180
	Huurwaarborg.....	180
	Kleine en dringende herstellingen en gebruik als goede huisvader	181
4.	Verbintenissen van de verhuurder	181
5.	Onderhuur en overdracht van huur	181
§ 5.	Handelshuur	182
1.	Toepassingsgebied – Artikelen 1 en 2 HHW.....	184
	Voorwaarden.....	184
	a) Huurovereenkomst	184
	b) Onroerend goed	185
	c) Kleinhandel of ambacht	185
	d) Hoofdzakelijke bestemming.....	186
	Uitgesloten.....	187
2.	Duur – Artikelen 3 en 4 HHW	188
	Minimum negen jaar	188
	Woonlokalen en bijlokalen	189
	Beëindiging	189
	a) Samen.....	189
	b) Huurder.....	190
	c) Verhuurder	190

3.	Prijs, kosten en lasten – Artikel 6 HHW	191
	Algemeen	191
	Huurprijsherziening	191
4.	Verbouwingswerken – Artikelen 7-9 HHW	192
	Welke werken?	193
	Procedure	193
	Verwijdering of vergoeding?	193
5.	Onderhuur en overdracht van huur – Artikelen 10-11 <i>BIS</i> HHW	194
	Mogelijkheid	194
	Procedure	194
	Gevolgen	196
	a) Beginsel	196
	b) Overdracht van handelszaak – Artikel 11, I HHW	196
	c) Verhuring of oprichting van handelszaak – Artikel 11, II HHW	196
	d) Collusie – Artikel 11, II HHW	198
	e) Hoofdelijke aansprakelijkheid – Artikel 11, III HHW	198
	Bijzonder geval	200
6.	Overdracht van het verhuurde goed – Artikel 12 HHW	200
	Algemeen	200
	Vaste datum	200
	Geen vaste datum	201
	Huurhernieuwing	201
	Vergoeding	202
7.	Huurhernieuwing – Artikelen 13-24 HHW	204
	Principe – Artikel 13 HHW	204
	Vier maal negen	204
	Korter of langer?	204
	Formaliteiten – Artikel 14 HHW	205
	Positie van de verhuurder – Artikelen 16-20 HHW	206
	Weigering van de huurhernieuwing – Artikel 16 HHW	208
	a) Eigen gebruik – Artikel 16, I, 1° HHW	208
	b) Geen handelsbestemming meer – Artikel 16, I, 2° HHW	208
	c) Slopen en wederopbouw – Artikel 16, I, 3° HHW	209
	d) Grove tekortkomingen huurder – Artikel 16, I, 4° HHW	209
	e) Bod van een derde – Artikel 16, I, 5° HHW	209
	f) Afwezigheid van wettig belang – Artikel 16, I, 6° HHW	210
	g) Ongemotiveerde weigering – Artikel 16, IV HHW	210
	Betwisting van de weigering	210
8.	Uitzettingsvergoeding – Artikelen 25-28 HHW	211
	Welke gevallen?	211
	Rechthebbende?	212
	Hoeveel?	212

Sanctievergoeding	213
Retentierecht – Artikel 27 HHW	214
Wanneer vorderen? – Artikel 28 HHW	214
9. Procesrechtelijke aspecten – Artikelen 29-31 HHW	215
Hoofdstuk 2	
Lening	217
§ 1. Bruiklening	217
1. Kenmerken	217
Onverbruikbare zaken	218
Zakelijk	218
Eenzijdig	218
Om niet	218
Niet intuitu personae	219
Geldigheidsvereisten	219
2. Verbintenissen van de ontleners	219
Gebruik, bewaring en behoud	220
Teruggave	220
Verlies door toeval	220
a) Bijzondere aansprakelijkheid van de ontleners	220
b) Overmacht	221
OPA	221
BOB	223
3. Verbintenissen van de uitleners	224
§ 2. Verbruiklening	224
1. Kenmerken	224
Eigendomsovergang	224
Voorwerp	225
Zakelijk	225
Om niet of onder bezwarende titel	226
2. Verbintenissen van de ontleners	226
3. Lening op interest	226
Oefeningen deel II	229
Oefening 1	229
Oefening 2	230
Oefening 3	231
Oefening 4	232
Oefening 5	232
Oefening 6	233
Oefening 7	234

DEEL III	
DIENSTENOVEREENKOMSTEN	235
Inleiding	237
§ 1. Onderscheid aanneming, bewaargeving en lastgeving.	237
§ 2. Onbenoemde en elders geregelde dienstenovereenkomsten	238
Hoofdstuk 1	
Aanneming	239
§ 1. Kenmerken	240
1. Omschrijving	240
Huur van goederen en huur van werk	240
Bestanddelen	240
2. Onderscheid met andere benoemde overeenkomsten	242
Aanneming en verkoop	242
Aanneming en lastgeving	244
3. Beperkingen van de vrije keuze van medecontractant.	245
Overheidsopdrachten	245
Erkenning van aannemers	246
Verplichte tussenkomst architect	247
§ 2. Verbintenissen van de aannemer	248
1. Het werk goed uitvoeren	248
Aannemer – Algemeen	248
Architect	250
Interactie tussen architect en aannemer	250
2. Het werk tijdig uitvoeren	251
3. Levering en teruggave	251
4. Sancties voor slechte of laattijdige uitvoering van het werk	253
§ 3. Verbintenissen van de opdrachtgever	254
1. Het werk mogelijk maken	254
2. De prijs betalen	254
Drie systemen	255
a) Onbepaalde prijs	255
b) Vaste of bepaalde prijs	255
c) Bestek	256
Prijs bij voorstudies	256
3. Inontvangstneming en Aanvaarding	256
§ 4. Aansprakelijkheid van aannemer	258
1. Aansprakelijkheid voor lichte verborgen gebreken	258
Voorwaarden	259
a) Aannemingsovereenkomst	259

b) Gebrek	259
c) Verborgen gebrek	259
d) Ernstig gebrek	259
e) Fout	260
Termijn	260
2. Aansprakelijkheid voor stabiliteitsbedreigende gebreken (“tienjarige aansprakelijkheid”)	260
Voorwaarden	261
a) Bouwwerk	261
b) Aannemingsovereenkomst	261
c) Zwaar gebrek	262
d) Zichtbaar of verborgen	262
e) Fout	262
Termijn	263
3. Aansprakelijkheid van aannemer t.a.v. derden	264
Quasi-delictuele aansprakelijkheid	264
Burenhinder	265
§ 5. Onderaanneming en nevenaanneming	266
1. Omschrijving	266
2. Verhouding hoofdaannemer – onderaannemer	267
3. Verhouding hoofdaannemer – opdrachtgever	267
4. Verhouding onderaannemer – opdrachtgever	267
Rechtstreekse vordering	268
Voorrecht	269
Buitencontractuele aansprakelijkheid	269
§ 6. Risico	270
§ 7. Einde	270
1. Eenzijdige opzegging	270
2. Overlijden van de aannemer	271
§ 8. Woningbouwwet	272
1. Beschermingswetgeving	272
2. Toepassingsgebied – Artikelen 1 en 2 WB	273
Algemeen	273
Overeenkomst	274
Eigendomsovergang van gebouw of verbintenis te bouwen, doen bouwen of verschaffen	274
Tot huisvesting bestemd	275
Te bouwen of in aanbouw	276
Koper moet betalen voor de voltooiing	276
Studieovereenkomsten	277
Uitzonderingen	278
3. Kwalificatie – Artikel 3 WB	278
Verkoop of aanneming – Geen lastgeving	278

Geen beding van wederinkoop.....	279
4. Overgang van eigendom en risico – Artikelen 4 en 5 WB.....	279
Onmiddellijke overgang van eigendom voor de grond en bestaande opstallen – Artikel 4 WB.....	279
Overgang van eigendom naarmate incorporatie (directe natrekking) – Artikel 5, lid 1 WB	280
Overgang van risico – Artikel 5, lid 2 WB	280
5. aansprakelijkheid voor stabiliteitsbedreigende gebreken	
– Artikel 6 WB	280
Ook de verkoper	280
Van openbare orde?	281
6. Verplichte dubbele oplevering – Artikel 9 WB	281
Algemeen	281
Specifieke gevolgen in de Woningbouwwet	282
Vertrekpunt van de termijn voor de aansprakelijkheid voor stabiliteitsbedreigende gebreken	283
7. Verplichte vermeldingen en bijlagen – Artikel 7 WB.....	284
8. Prijs – Artikelen 8 en 10 WB	285
Vóór het sluiten van de overeenkomst	285
Bij het sluiten van de overeenkomst	285
Bij het verlijden van de notariële akte	285
Na het verlijden van de notariële akte.....	286
9. Waarborg – Artikel 12 WB.....	286
Erkende aannemer	287
Niet-erkende aannemer	288
10. Sancties – Artikelen 13 en 14 WB	289
Burgerrechtelijke sanctie: nietigheid (art. 13 WB)	289
Tijdstip om de vordering in te stellen	290
Strafsancties (art. 14 WB)	290
Hoofdstuk 2	
Bewaargeving.....	291
§ 1. Gemeen recht.....	291
1. Kenmerken	291
Omschrijving.....	291
Verschil met bruiklening.....	292
Verschil met huur.....	292
2. Soorten	293
Bewaargeving uit noodzaak	293
Hotelbewaargeving (§ 2) – Sekwester (§ 3).....	294
3. Verbintenissen van de bewaarnemer.....	294
Bewakingsplicht	294

Teruggaveplicht	295
a) Negatief bewijs van overmacht	295
b) Exoneratiebedingen	296
4. Verbintenissen van de bewaargever	297
§ 2. Hotelbewaargeving	297
1. Toepassingsgebied	297
Hotelhouder	297
Gast	298
Bagage	298
2. Aansprakelijkheid van de hotelhouder	298
Principe: beperkte aansprakelijkheid	298
Uitzonderingen	299
a) Onbeperkte aansprakelijkheid (art. 1953 oud BW)	299
b) Geen aansprakelijkheid (art. 1954 oud BW)	299
§ 3. Sekwester	299
1. Contractueel sekwester	299
2. Gerechtelijk sekwester	300

Hoofdstuk 3

Lastgeving	301

§ 1. Gemeen recht	302
1. Lastgeving en volmacht	302
Lastgeving	302
Volmacht	303
2. Vorm en bewijs	303
Lastgeving	303
Volmacht	304
3. Omvang van de vertegenwoordigingsbevoegdheid	305
4. Verbintenissen van de lasthebber	306
5. Verbintenissen van de lastgever	307
6. Gevolgen van de lastgeving ten aanzien van derden	308
De lasthebber blijft binnen de perken van het mandaat	308
De lasthebber treedt buiten de perken van het mandaat	309
a) Lasthebber	309
b) Lastgever	309
7. Einde	310
Overlijden	310
Onbekwaamverklaring, faillissement of kennelijk onvermogen van de lasthebber of lastgever	311
Opzegging door de lasthebber	311
Herroeping door de lastgever	312

Oefeningen deel III	313
Oefening 1.....	313
Oefening 2.....	316
Oefening 3.....	317
Oefening 4.....	317
Oefening 5.....	318
Oefening 6.....	318
Oefening delen I, II en III.....	321

